Secció III. Altres disposicions i actes administratius

CONSELL DE GOVERN

3599 ***Acord del Consell de Govern de 10 d'abril de 2026 per la qual, en el marc d'un procediment de revisió d'ofici, es declara la nul·litat de ple dret de l'Acord del Consell de Govern, de 27 de març de 2023, pel qual la regeneració d'aigües depurades per a usos de la pròpia depuradora, urbans i/o ambientals es considera política hidràulica de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears a efectes d'aplicació de la normativa al cànon de sanejament***

El Parlament de les Illes Balears va aprovar la Llei 9/1991, de 27 de novembre, reguladora del cànon de sanejament d'aigües, en la qual s'establia un cànon de sanejament d'aigües com exacció de dret públic exigible en tot el territori de la comunitat autònoma de les Illes Balears per al finançament de las actuacions de política hidràulica que faci la Junta d'Aigües de Balears.

L'any següent es va aprovar el Decret 25/1992, de 12 de març, sobre indemnitzacions a ajuntaments i altres entitats públiques pels costos de conservació, manteniment i explotació del servei de depuració d'aigües residuals.

L' esmentada Llei 9/1991, de 27 de novembre, reguladora del cànon de sanejament d'aigües va ser modificada en distintes ocasions (Llei 6/1992, de 22 de desembre, de pressuposts generals de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears; la Llei 4/1994, de 29 de novembre, de mesures en relació amb vàries figures tributaries de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears; la Llei 8/2004, de 23 de desembre, de mesures tributaries, administratives i de Funció Pública; la Llei 13/2005, de 27 de desembre, de mesures tributaries i administratives; Decret llei 6/2011, de 2 de desembre, de mesures tributàries urgents; la Llei 3/2012, de 30 d'abril, de mesures tributàries urgents; la Llei 15/2012, de 27 de desembre, de pressuposts generals de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears per a l'any 2013; la Llei 8/2013, de 23 de desembre, de pressuposts generals de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears per a l'any 2014; la Llei 13/2014, de 29 de desembre, de pressuposts generals de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears per a l'any 2015, i la Llei 3/2015, de 23 de març, per la qual es regula el consum cultural i el mecenatge cultural científic i de desenvolupament tecnològic i s'estableixen mesures tributaries.

Després de totes les modificacions esmentades, finalment, es va aprovar el Text refós de la Llei 9/1991, de 27 de novembre, reguladora del cànon de sanejament d'aigües, mitjançant Decret legislatiu 1/2016, de 6 de maig.

La disposició addicional segona d'aquesta legislació delegada establia el següent:

> 1. Els ajuntaments i les altres entitats públiques que presten el servei de depuració d'aigües residuals tenen dret a ser indemnitzats pels costos de conservació, manteniment, explotació i instal·lació que suportin, de la manera i sota les condicions que reglamentàriament aprovi el Govern de les Illes Balears a proposta de la persona titular de la Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca.
>
> 2. En tot cas, el dret i la quantia de les indemnitzacions queden sotmesos a les disponibilitats pressupostàries, i també, pel que fa a les indemnitzacions per obres i instal·lacions, a la planificació que estableixi la Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca.

El Consell de Govern, en la sessió de dia 27 de març de 2023, va adoptar l'Acord que, sota la rubrica «la regeneració d'aigües depurades per a usos de la pròpia depuradora, urbans i/o ambientals es consideri política hidràulica de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears a efectes d'aplicació de la normativa al cànon de sanejament», establia el següent:

> Primer. Que els sistemes de regeneració d'aigües depurades en règim de servei públic, l'efluent dels quals sigui destinat a usos de la pròpia instal·lació, usos urbans i/o usos ambientals es considerin política hidràulica de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears a efectes d'aplicació de la normativa relativa al cànon de sanejament i per tant es puguin beneficiar de les indemnitzacions via cànon de sanejament sempre i quan aquests sistemes compleixin amb els requisits establerts a la normativa d'aplicació.
>
> Segon. Per als usos indicats anteriorment que, pel fet de ser part d'un servei públic, hi hagi certa recuperació de les despeses per mitjà de tarifes o taxes, únicament serà susceptible d'indemnització la part de la despesa no recuperada.
>
> Tercer. Tot l'anterior sempre d'acord a la disposició addicional segona del Text refós de la Llei 9/1991, de 27 de novembre, reguladora del cànon de sanejament d'aigües que estableix que en tot cas, el dret i la quantia de les indemnitzacions queden sotmesos a les disponibilitats pressupostàries.

https://www.caib.es/eboibfront/pdf/ca/2026/47/1217049

La Llei 7/2024, d'11 de desembre, de mesures urgents de simplificació i racionalització administratives de les administracions públiques de les Illes Balears, va modificar l'apartat 2 de la disposició addicional segona del text refós de la Llei 9/1991, de 27 de novembre, que va quedar modificat de la manera següent:

> 2. En tot cas, el dret i la quantia de les indemnitzacions queden sotmesos a les disponibilitats pressupostàries del programa de sanejament i depuració d'aigües, i també, pel que fa a les indemnitzacions per obres i instal·lacions, a la planificació que estableixi, mitjançant una resolució dictada en el marc del títol IV de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, la persona titular de la conselleria competent en matèria de cicle de l'aigua.

Aquesta normativa sobre indemnitzacions amb càrrec al cànon de sanejament estableix que les indemnitzacions són pels conceptes següents :

> *a)* El finançament de les actuacions de política hidràulica que executi el Govern de les Illes Balears (art. 1 del Decret legislatiu 1/2016, de 6 de maig, pel qual s'aprova el text refós de la Llei 9/1991, de 27 de novembre, reguladora del cànon de sanejament d'aigües).
> *b)* La indemnització per costos de conservació, manteniment i explotació que suportin els ajuntaments i altres entitats públiques que prestin el servei de depuració d'aigües residuals, en compliment del que estableix la disposició addicional segona del Decret legislatiu 1/2016 (art.1 Decret 25/1992, de 12 de març, sobre indemnitzacions a ajuntaments i altres entitats públiques pels costos de conservació, manteniment i explotació del servei de depuració d'aigües residuals).
> *c)* Les indemnitzacions per noves instal·lacions depuradores d'aigües residuals i la compensació per instal·lacions en funcionament establert a les disposició addicionals segona i sisena de la Llei 9/1991 (art. 1 Decret 51/1992, de 30 de juliol, sobre indemnitzacions i compensacions per obres i instal·lacions de depuració d'aigües residuals).

D'acord amb la memòria justificativa de la Direcció General de Recursos Hídrics, de data 18 de juliol de 2025, l'Acord de Consell de Govern de data 27 de març de 2023 incorr en dues possibles causes de nul·litat de ple dret previstes en els apartats *e)* i *f)* de l'article 47.1 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, de procediment administratiu comú de les administracions públiques:

a) La primera causa de nul·litat de ple dret es refereix a ser nuls els actes administratius dictats prescindint total i absolutament del procediment legalment establert.

L'esmentada causa de nul·litat de l'Acord del Consell de Govern de 27 de març de 2023 es fonamenta en dos motius:

> *a)* Que l'Acord de del Consell de Govern de 27 de març de 2023, que té la consideració d'acte administratiu, es va dictar sense seguir el procediment del títol IV de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre del procediment administratiu comú de les administracions públiques.
> *b)* Que no s'hauria d'haver dictat un acord, sinó que s'hauria d'haver aprovat un decret, per la qual cosa s'hauria d'haver seguit el procediment d'elaboració de disposicions administratives de caràcter general de la Llei 1/2019, de 31 de gener, del Govern dels Illes Balears, que ha de respectar, així mateix, la normativa bàsica estatal relativa a l'elaboració de normes de rang reglamentari regulat en el títol VI de la Llei 39/2015.

Pel que fa al primer motiu relatiu a què l'Acord s'ha dictat sense seguir el procediment administratiu comú, i d'acord amb la memòria justificativa de 18 de juliol de 2025, de la Direcció General de Recursos Hídrics, es posa de manifest que no consta en cap arxiu cap documentació o expedient administratiu relatiu al procediment per dictar aquest acte, que, segons la memòria s'ha d'ajustar als tràmits previstos en la Llei 39/2015 (articles 54 a 88), que integren essencialment el títol IV de la llei esmentada.

La memòria assenyala que no s'ha trobat ni un informe ni una memòria justificatiu de l'Acord, ni la resolució d'inici, ni el compliment dels tràmits d'audiència i informació pública i que només consta que es va elevar al Consell de Govern una proposta d'Acord, que es va dictar sense procediment, i indica que sí s'ha trobat la proposta d'acord al Consell de Govern elaborat pel llavors conseller de Medi Ambient i Territori. L'esmentada memòria, assenyala, en aquest sentit, el següent: «com hauria de ser la memòria o informe justificatiu, la resolució d'inici, el tràmit d'audiència, el tràmit d'informació pública al BOIB».

Pel que fa el segon motiu relatiu a què no s'ha seguit el procediment d'elaboració de disposicions administratives de caràcter general, cal indicar que a l'informe de la Direcció General de Recursos Hídrics de 10 d'octubre de 2025, de resposta conjunta a les al·legacions presentades, es considera que l'Acord de Consell de Govern que pretén revisar-se «implica la modificació de la normativa del cànon de sanejament sense haver-es realitzat el procediment legalment establert per a l'elaboració o modificació de la normativa, tal com s'estableix a la Llei 39/2015, d'1 d'octubre (LPACAP), i a la Llei 1/2019, de 31 de gener, del Govern dels Illes Balears, concretament al Títol IV, Capítol II, articles 53 i següents, relatius als procediments d'elaboració normativa» i a continuació afegeix tràmits regulats en el Títol VI de la Llei 39/2015, a més del ja esmentat títol IV de la Llei del Govern de les Illes Balears.

Així mateix, la memòria justificativa de 18 de juliol de 2025 conclou que «A més, la disposició addicional segona de la Llei 9/1991 i del Decret legislatiu 1/2016 habilita el Govern per aprovar disposicions reglamentàries per determinar la manera i els condicions dels indemnitzacions. Aquesta potestat només és pot exercir mitjançant decrets reglamentaris i no mitjançant un simple Acord de Govern».

https://www.caib.es/eboibfront/pdf/ca/2026/47/1217049

Així, un Acord de Consell de Govern no pot tenir caràcter ordenamental ni, com a tal, regular matèries reservades al reglament, com ocorre en aquest cas (disposició addicional segona del Decret legislatiu 1/2016).

Dels tràmits preceptius recollits a la normativa esmentada no s'han fet els següents:

a) Consulta pública prèvia a la ciutadania.
b) Audiència i informació pública.
c) Informes preceptius.
d) Aprovació i publicació de la norma.

Per tant, el que s'ha infringit, en primer lloc, és el títol IV de la Llei 39/2015 relatiu al procediment administratiu comú atès que l'Acord es va dictar sense seguir el procediment, i, en segon lloc, el procediment d'elaboració de disposicions administratives de caràcter general de la Llei 1/2019, de 31 de gener, del Govern dels Illes Balears, que ha de respectar, així mateix, la normativa bàsica estatal relativa a l'elaboració de normes de rang reglamentari regulat en el títol VI de la Llei 39/2015 atès que s'hauria d'haver dictat un reglament i no un acte administratiu.

Per tot el que s'ha exposat, concorre la causa de nul·litat invocada per la Conselleria de la Mar i del Cicle de l'Aigua, que consisteix en no haver seguit el procediment administratiu comú i el procediment d'elaboració de disposicions de caràcter general.

b) La segona causa de nul·litat és la prevista a l'art. 47.1 *f)* de la Llei 39/2015, consistent en l'adopció d'un acte exprés contrari a l'ordenament jurídic pel qual s'adquireixen facultats o drets quan es manca dels requisits essencials per a la seva adquisició.

Pel que fa a la causa de nul·litat esmentada, hem d'indicar que en la memòria justificativa de 18 de juliol de 2025 de la Secció de Sanejament i Qualitat de les Aigües, de la Direcció General de Recursos Hídrics, s'indica que fins a l'aprovació de l'Acord de Consell de Govern de 27 de març de 2023, no s'han considerat els sistemes de regeneració per a la reutilització dins la pròpia depuradora, urbana i ambiental com a part de sistema de depuració ni com a forma de retorn de les aigües depurades al medi, per la qual cosa no s'hi han destinat.

Ara, amb l'Acord de referència, certes entitats (els ajuntaments i altres entitats públiques que prestin el servei de depuració d'aigües residuals) poden tenir el dret de ser indemnitzades, no tan sols el seu servei de depuració, tal com estableix el bloc normatiu regulador del cànon de sanejament, sinó també el seu servei de regeneració d'aigües depurades.

A l'article 1 de la Llei de cànon s'estableix un cànon de sanejament d'aigües com a exacció de dret públic exigible en tot el territori de la comunitat autònoma de les Illes Balears per finançar les actuacions de política hidràulica que executi el Govern de les Illes Balears. Així, només es podrien beneficiar de les possibles indemnitzacions les actuacions de política hidràulica que siguin executades pel Govern de les Illes Balears i que, en aquest cas, no faria falta ni l'acord.

D'altra banda, la disposició addicional segona del Decret legislatiu 1/2016 preveu que els ajuntaments i les altres entitats públiques que presten el servei de depuració d'aigües residuals tenen dret a ser indemnitzats pels costos de conservació, manteniment, explotació i instal·lació que suportin, de la manera i sota les condicions que reglamentàriament aprovi el Govern de les Illes Balears a proposta de la persona titular de la Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca.

Sobre aquesta base, l'Acord de Consell de Govern de 27 de març de 2023 afegeix un nou supòsit amb dret a indemnització al Decret legislatiu 1/2016 i al Decret 25/1992, de 12 de març, i el Decret 51/1992, de 30 de juliol. Es refereix al Decret 25/1992, de 12 de març, sobre indemnitzacions a ajuntaments i altres entitats públiques pels costos de conservació, manteniment i explotació del servei de depuració d'aigües residuals, que fixa la forma i les condicions en què els ajuntaments i altres entitats públiques que prestin el servei de depuració d'aigües residuals han de ser indemnitzats pels costos de conservació, manteniment i explotació que suportin, dins de les disponibilitats pressupostàries, i el Decret 51/1992, de 30 de juliol, sobre indemnitzacions i compensacions per obres i instal·lacions de depuració d'aigües residuals, que fixa les regles, els procediments i els requisits per a determinar i quantificar els drets a indemnitzacions per noves instal·lacions depuradores d'aigües residuals.

Per tant, l'Acord de Consell de Govern de 27 de març de 2023 s'ha de considerar nul de ple dret, en tant suposa un acte exprès contrari a l'ordenament jurídic que serveix de marc per atorgar un dret que no està previst i és contrari a l'ordenament jurídic.

El Consell de Govern, en sessió de 24 de juliol de 2025, va adoptar l'Acord pel qual s'inicia el procediment de revisió d'ofici de l'Acord del Consell de Govern de 27 de març de 2023, pel qual la regeneració d'aigües depurades per a usos de la pròpia depuradora, urbans i/o ambientals es considera política hidràulica de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears a efectes d'aplicació de la normativa al cànon de sanejament (BOIB, núm. 39, de 28 de març de 2023).

Iniciat el procediment de revisió d'ofici, s'han realitzat els tràmits d'informació pública (BOIB núm. 111, de 21 d'agost de 2025) i audiència als interessats.

https://www.caib.es/eboibfront/pdf/ca/2026/47/1217049

Durant aquests tràmits s'han presentat set al·legacions, les quals han estat objecte d'emissió d'un informe conjunt, de data 10 d'octubre de 2025, així com d'uns informes-resposta individuals que s'han notificat als interessats.

L'Informe conjunt de 10 d'octubre de 2025 desestima les al·legacions atès que considera que l'Acord de Consell de Govern que pretén revisar-se «implica la modificació de la normativa del cànon de sanejament sense haver-es realitzat el procediment legalment establert per a l'elaboració o modificació de la normativa, tal com s'estableix a la Llei 39/2015, d'1 d'octubre (LPACAP), i a la Llei 1/2019, de 31 de gener, del Govern dels Illes Balears, concretament al Títol IV, Capítol II, articles 53 i següents, relatius als procediments d'elaboració normativa» i a continuació afegeix tràmits que no es troben en el títol IV si no en el VI a més de a la Llei del Govern de les Illes Balears:

7. No consten: Consultes prèvies a la ciutadania ni als subjectes potencialment afectats (article 133 LPACAP).Tràmits d'audiència ni d'informació pública. Informes preceptius de naturalesa jurídica, econòmica o ambiental. Cap tràmit d'aprovació ni publicació que permeti dotar de validesa normativa el contingut d'aquest Acord.

En data 5 de desembre de 2025 s'ha sol·licitat el dictamen del Consell Consultiu de les Illes Balears, d'acord amb l'article 106.1 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques i l'article 18.12.*b)* de la Llei 5/2010, de 16 de juny, reguladora del Consell Consultiu de les Illes Balears, atès que l'emissió del dictamen, en els procediments de revisió d'ofici, és preceptiu i ha de ser favorable.

Mitjançant la Resolució, de 9 de desembre de 2025, del conseller de la Mar i del Cicle de l'Aigua, notificada als interessats, es va suspendre el termini màxim legal per resoldre i notificar en el procediment de revisió d'ofici de l'Acord del Consell de Govern, de 27 de març de 2023, pel qual la regeneració d'aigües depurades per a usos de la pròpia depuradora, urbans i/o ambientals es considera política hidràulica de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears a efectes d'aplicació de la normativa de cànon de sanejament, pel temps que transcorria entre la petició del dictamen al Consell Consultiu, que es va produir el dia 5 de desembre de 2025,i la recepció del dictamen, sense que, en cap cas, el termini de suspensió pogués excedir els tres mesos (article 22.1.*d)* de la Llei 39/2015).

El Consell Consultiu de les Illes Balears, en data 25 de març de 2026, ha emès el Dictamen núm. 23/2026 relatiu a la declaració de nul·litat de ple dret de l'Acord del Consell de Govern, de 27 de març de 2023. El Dictamen del Consell Consultiu és favorable per les dues causes de nul·litat proposades per la Conselleria de la Mar i del Cicle de l'Aigua.

Per tot això, d'acord amb el dictamen favorable del Consell Consultiu de les Illes Balears, el Consell de Govern, a proposta del conseller de la Mar i del Cicle de l'Aigua, en la sessió de dia 10 d'abril de 2026, adoptà entre d'altres l'Acord següent:

Primer. Declarar nul de ple dret l'Acord del Consell de Govern, de 27 de març de 2023, pel qual la regeneració d'aigües depurades per a usos de la pròpia depuradora, urbans i/o ambientals es considera política hidràulica de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears a efectes d'aplicació de la normativa al cànon de sanejament (BOIB, núm. 39, de 28 de març de 2023), per les causes previstes a l'article 47.1.*e)* i *f)* de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre del procediment administratiu comú de les administracions públiques.

Segon. Notificar el present Acord a les persones interessades.

Tercer. Publicar aquest Acord en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears.*

Interposició de recursos

Contra aquest Acord, que exhaureix la via administrativa, es pot interposar alternativament, un recurs potestatiu de reposició davant el Consell de Govern en el termini d'un mes comptador des de l'endemà de la notificació, d'acord amb els articles 123 i 124.1 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, i l'article 57 de la Llei 3/2003, de 26 de març, de règim jurídic de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, o directament un recurs contenciós administratiu davant la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia de les Illes Balears, en el termini de dos mesos comptadors des de l'endemà de la seva notificació, de conformitat amb el que estableixen els articles 10 i 46.1 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

Palma, en la data de la signatura electrònica *(10 d'abril de 2026)*

La secretària del Consell de Govern
Antònia Maria Estarellas Torrens

La presidenta
Margarita Prohens Rigo

https://www.caib.es/eboibfront/pdf/ca/2026/47/1217049